

Omeliya fil-Festa titolari ta' San Ġwann Battista
Rotunda Arcipretali ta' San Ġwann Battista, ix-Xewkija
Il-Ħadd 22 ta' Ġunju 2024
L-E.T. Mons. Anton Teuma, Isqof ta' Ġhawdex

IL-KAMPNAR IFAKKARNA FIL-KOPPLA

Mhux biżżejjed kien hemm il-ħsara fil-koppla... kellha tinqala' l-ħsara wkoll tal-kampnar.* U mhux biss! Imma l-orgni u anki s-sistema tas-sound flimkien mal-lift. Bħallikieku l-koppla ħadet għaliha li kienet se titranġa waħedha jew li kellha l-ħsara wehidha! Bħallikieku l-kampnar xtaq li b'xi mod ikun bħall-koppla!

X'inh i l-koppla?

Il-koppla mhix biss din it-tazza rasha 'l isfel li hawn fuqna. Il-koppla hi l-ftuħ tal-bnedmin, tagħna li qegħdin hawn fil-knisja, il-ftuħ lejn is-sema. Għalhekk tonda: iċ-ċirkularità hi sinjal jew simbolu tal-eternità. Ċirku la jibda u lanqas jispiċċa. Missirijietna kienu joqogħdu attenti biex aħna minn taħt naraw biss is-sema u xejn iktar. U minn fuq jidhrol biss id-dawl tax-xemx, tal-kwiekeb u tal-qamar, mingħajr ma jkun b'xi mod imfixkel mill-ebda bini jew struttura tal-bniedem.

Il-koppla hi s-sinjal ta' Alla qalb il-poplu tiegħu. Il-koppla tostor, thares iċ-ċelebrazzjoni tal-Ewkaristija. Thares l-altar – il-preżenza ta' Ġesù, il-preżenza tad-divin, ta' dak li hu magħna imma li jerfagħna kontinwament 'il fuq.

X'inh i l-iskop tal-kampnar?

Għalfejn dak il-bini kollu? Għalfejn dik l-enerġija kollha? Għalfejn dak l-gholi kollu? Il-kampnar huwa l-binja li żżomm il-qniepen, dawk il-ħsejjes li jsejħu lilna l-bnedmin biex niġu taħt il-koppla. Għalhekk m'hemmx kampnar mingħajr koppla, u m'hemmx koppla mingħajr kampnar. Il-kampnar iżomm il-qniepen li jimmarkaw il-ġurnata sa mill-ewwel dwal tax-xemx filgħodu kmieni sakemm tinżel fit-tard. Matul il-jum ikun hemm mument i fejn dak il-kampnar ifakkarna fil-koppla, jiġifieri fil-preżenza ta' Alla, f'Ġesù.

Ejjew ma niqfux biss fil-ġrajja, fl-incident li seħħ. Ejjew immorru lil hinn u nippruvaw nirriflettu ftit flimkien fl-okkażjoni tal-lum, fis-Solennità tat-Twelid tal-Battista, li jsejjaħ lilu nnifsu lehen, hoss, dak illi juri t-triq. Ejjew f'din is-Solennità ma niqfux biss fid-dettalji tal-konstruzzjoni jew fit-tfixkil u fid-diffikultajiet li jinqalgħu ma' din il-ġrajja.

Jiena nħoss illi l-kampnar hu simbolu, sinjal u tifikira. Il-kampnar: il-lehen li jsejjaħ, il-lehen li jiddefendi. Ma ninsewx kemm il-qniepen kienu importanti fl-istorja ta' pajjiżna biex jiddefendu, jiġbru u jħarsu lin-nies fil-periklu tal-gwerer, tal-furbani, anki tal-istess maltempati. Kemm kienu importanti l-qniepen bħala lehen li jsejjaħ!

Imma dan il-kampnar jixbah ħafna dak li ġie biex iwettaq il-qaddis Protettur u Patrun tagħkom San Ġwann Battista. San Ġwann ġie biex juri t-triq, ġie biex isejjaħ lil kulhadd halli noqorbu lejn Ġesù, halli nsiru nafu lil Ġesù. U allura l-kampnar jgħid lill-koppla, u lilna dwar il-koppla: 'Hawn hu l-Ħaruf ta' Alla, hawn hu dak li jneħħi d-dnubiet, il-mard, id-dghufijiet tad-dinja'. Il-kampnar jgħid lilna dwar il-koppla: 'Jiena l-ħabib ta' Alla, imma hu l-Għarus. Jien ma jisthoqqlix ninzel għarkupptejja u nħoll il-qfeli tal-qorq tiegħu'. Il-kampnar jgħid lilna dwar il-koppla dalgħodu: 'Nitbaxxa u niċċekken jien biex jikber Hu'. Il-kampnar irid jgħidilna dalgħodu lilna lkoll li l-iktar importanti hija l-preżenza ta' Ġesù fil-ħajja ta' kull

wiehed u kull waħda minna: hu l-Ħaruf ta' Alla, dak li jsalvana, dak li jagħtina l-helsien. Kemm hi sabiħa x-xena ta' Ġwanni illi lill-ewwel Appostli – li kienu dixxipli tiegħu – jindikalthom l-Imghallem. U dan hu r-rwol u l-funzjoni illi għandu kampnar fil-konfront ta' knisja, fil-konfront tagħna.

Imma llum mhux biss qegħdin niċcelebraw il-Festa ta' Ġwanni l-Battista illi huwa lehen. Qegħdin niċcelebraw ukoll il-festa ta' kull wiehed u kull waħda minna, il-mod ta' kif aħna nistgħu nixbhu lil Ġwanni l-Battista, inħalluh jitwieled u jikber fil-qalb tagħna. Ejjew nirreferu ftit għall-Vanġelu. Il-Vanġelu tal-lum jurina b'liema mod aħna nistgħu nkunu tassew bħall-kampnar, bħal Ġwanni l-Battista – lehen li kontinwament isejjaħ għal dak li hu l-iktar essenzjali, għal dak li hu l-iktar importanti f'ħajjitna: il-persuna ta' Ġesù.

Il-ġrajja li għadna kif smajna (Lq 1:57-66.80) turina li kull wiehed u kull waħda minna aħna mahsubin fil-Qaddis tal-Qaddisin, fit-Tempju ta' Alla. Ipprova rrifletti ftit, ipprova induna, kun konxju li int bħal Ġwanni l-Battista kont ipplanat minn Alla l-Missier. Kont mahsub biex titnissel, biex titwieled, kont mahsub fil-pjan tal-imħabba tiegħu, kif Ġwanni l-Battista kien mahsub u pplanat fit-Tempju ta' Ġerusalem, saħansitra fid-djalogu li l-anġlu Gabrijel jagħmel ma' missieru Żakkarija.

Għalfejn importanti li nitilqu mill-bogħod? Għax illum ir-riskju hu illi ngħixu f'soċjetà u b'mentalità illi naħsbu li kull wiehed u kull waħda minna ġejna hawn b'kumbinazzjoni. Naħsbu illi kull wiehed u kull waħda minna rridu nistinkaw aħna u nagħmlu lilna nfusna aħna. Naħsbu li kull wiehed u kull waħda minna proprjetarji tal-persuna tagħna, ta' ġisimna. Naħsbu li aħna nagħmlu lilna nfusna, inżommu lilna nfusna, u allura kollox jiddependi minna. Jekk titwelidx jew le tarbija jiddependi minni. Jekk imutx jew le raġel xih jiddependi minnu u minni. Imma l-Vanġelu tal-lum jgħallimna li l-affarijiet mhux qegħdin hekk. Jekk inti pplanat minn qabel ma bdejt teżisti, allura int ma għamiltx lilek innifsek, allura jien ma nistax nippretendi li nżomm lili nnifsi, li niddeċiedi għalija nnifsi. Ma nistax ngħid: 'Għax lili ma jindaħalli hadd, għax ġismi tiegħi, lili ma jindaħalli hadd'. Dan ikun nuqqas ta' verità kbira.

Dan hu l-lehen illi għandna bżonn nisimghu: lil dan Ġwanni li b'qawwa kbira qiegħed iressaqna u qiegħed imexxina lejn dawn il-veritajiet li kultant jaħbtu mal-emozzjonijiet tagħna. Kultant niħawdu, kultant l-emozzjoni tagħna – forsi mingħalina emozzjoni ta' ħniena u ta' mogħdrija – iġġagħalna nagħmlu affarijiet li jmorru 'l bogħod mill-verità, li huma 'l bogħod minn dan il-lehen ta' Ġwanni, li huma 'l bogħod minn dak li qed jgħidilna l-Vanġelu, minn dak li għadna kif smajna fil-Kelma ta' Alla.

“Inroddlok ħajr għax tal-għaġeb għamiltni”, kantajna b'mod sabiħ ħafna ftit ilu, “insignti f'għuf ommi”, tlabna fis-Salm 138. Għamiltni mingħajr ma jien kont naf, imbagħad ngħid li ġismi tiegħi. X'ġismi tiegħi! Mhux tiegħi, ma nistax nagħmel li rrid bija nnifsi, jekk jien ġej kollni kemm jien minn xi hadd iehor, minn xi hadd li lili ħabbni, ħalaqni, rani minn qabel u ħa grazzja miegħi b'tali mod li ried li jkolli sehem fil-ħajja, fl-umanità, fid-dinja.

Ikompli l-Vanġelu jagħtina tagħlima ohra sabiħa. Jieqaf ħafna fuq il-fatt illi Ġwanni jiġi mogħti isem: Ġwanni. L-ikbar parti fil-Vanġelu li smajna tittratta dwar l-isem. X'jiġifieri tagħti isem? Hawn ħafna minnkom ġenituri u ħafna minnkom għaddejt u mill-esperjenza li tridu tagħtu isem. Meta tiġi biex tagħti isem, x'tagħmel? X'jaħbat ma' rasek? Hawn min jaħbtu ma' moħħu l-antenati tiegħu, qrib ma' ommu, ma' missieru, qrib man-nannu jew man-nanna, maz-ziju maz-zija. Hawn min iħares 'il barra u jħobb attur, plejer tal-futbol, kantant, u

jghid: ‘It-tifel tiegħi, it-tifla tiegħi nsemmiha għal dak jew għal dik’. Hawn min jiddeċiedi li jsemmi lit-tfal tiegħu għal xi hadd mill-qaddisin, għax anki dawk huma mudelli ta’ min jimitahom. Illum saru inqas popolari, ngħiduha kif inhi; iktar huma popolari l-plejers, l-artisti, l-atturi, il-kantanti u l-bqija. Dawk l-iktar popolari, lanqas tant l-antenati tagħna m’għadhom popolari.

Imma li tagħti isem xi jfisser?

Meta tagħti isem int qed tipprowa timmudella jew b’xi mod timmaġina minn qabel lit-tifel jew lit-tifla tiegħek skont l-idea tal-persunaġġ li tiegħu tajtu ismu jew tajtha isimha. Mhux se tippretendi li jkun ma nafx min, imma li jkollu xi ħiliet jew li tixbaha xi ftit jew li jixbhu xi ftit, dik tkun qiegħda fi ħsiebek, fin-naħa ta’ wara ta’ moħħok. U dak hu l-isem li aħna nagħtu lit-tfal tagħna. Kieku rraġunaw b’dan il-mod Żakkarija u Elizabetta, skont il-Vanġelu li għadna kif smajna, x’isem kienu jagħtu lil Ġwanni? Żakkarija, għax in-nies stagħġbu, qalu: ‘Mela mhux se jsemmuh Żakkarija għal missieru!’. Normalment il-Lhud kienu jsemmu għannanniet, bħalma kien jiġri fostna sa ftit ilu.

Elizabetta u Żakkarija t-tnejn li huma għandhom sehem fl-għoti tal-isem. Ma kienx biżżejjed li Elizabetta tgħid: ‘Ġwanni se nsemmuh’; le, iridu jmorru fejn missieru. Sehem it-tnejn mhux sempliċiment fl-għoti tal-isem Ġwanni, imma fit-trobbija, fl-edukazzjoni, fil-formazzjoni ta’ dan it-tifel. U huma jduru lejn Alla u jmorru lil hinn minn dak li jixtiequ huma fuq it-tifel, u jgħidu: ‘Imma Alla xi jrid minn dan it-tifel?’.

Il-kampnar li jfakkarna fil-koppla

Ġwanni, il-lehen li jfakkarna fil-Kelma, f’Ġesù, fil-Ħaruf ta’ Alla. Ejjew aħna u nirrangaw il-kampnar u l-koppla, nirrangaw il-kampnar u l-koppla li għandna f’qalbna. Ejjew ir-riferiment għad-divin ma nitilfuhx. Ejjew dawk it-twieqi li lilna jgħinuna nħarsu lejn is-sema ċar u sabiħ, u jhallu d-dawl jidhrol minnhom, ma ntappnuhomx, imma nħalluhom ċari kif kienu darba. Ejjew inhallu l-lehen ta’ Ġwanni jgħajjat mingħajr ma nifgawh, mingħajr ma nkissru s-sistema tal-awdjo, mingħajr ma nkissru l-orgni, anzi nirrangawhom biex jgħajtu iktar. Ejjew inhalluh dak il-lehen jidwi u jfakkarna li aħna m’aħniex biss immanenti, fi kliem iehor, nies li ngħixu hawnhekk, geddumna mal-art, kif ħafna drabi spiċċajna. M’għadniex nafu nħarsu ‘l fuq, m’għadniex nafu jkollna viżjoni iktar wiesgħa, m’għadniex nafu jkollna d-dawl, il-ħoss li jiġi mis-sema.

Din hi l-festa li qed nagħmlu illum. U allura xi jfisser illi aħna nduru lejn is-sema u fuq kull wiehed u kull waħda minna ngħidu: ‘Imma x’inhu l-isem li Alla jrid jagħti lili, lilek, lil kull wiehed u kull waħda minna?’.

Aħna normalment ikollna tliet ismijiet: l-isem li tawna l-ġenituri; il-laqam illi bih jgħajtulna, li ħafna drabi ikun iktar veru mill-isem għax jolqot preċiż l-identità tiegħek, dak li int, ħafna drabi nkaxkru l-laqam ta’ dawk ta’ qabilna; imma mbagħad hemm isem iehor, li jafu Alla biss għal kull wiehed u kull waħda minna, li aħna rridu niskopru f’għajtna. U jekk ma niskopruhx, nitilfu biċċa kbira. Imma b’xorti ħażina dan l-isem li jrid jagħtina Alla – is-sejha tiegħek ta’ raġel miżżewweġ, mara miżżewġa; il-professjoni tiegħek ta’ tabib, avukat, nutar, qassis; imma kif irid il-Mulej – ħafna drabi dak l-isem nittraskurawh, ninsewh! Ma ninsewx li anki Ġwanni kellu tliet ismijiet: Żakkarija li ried jagħtih missieru, li l-qraba tiegħu ma tawhulux; il-laqam li tawh in-nies, il-Battista, l-Għammiedi; u Ġwanni, l-isem li tah Alla.

Qed niċcelebraw is-Solennità kbira tat-Twelid ta’ dan ir-raġel li kien jaf postu fejn hu u sa fejn għandu jasal. Kien jaf li ma għamilx lilu nnifsu. Kien jaf li mhux awtosuffiċċjenti. Kien jaf li hemm xi hadd ikbar minnu. Kontinwament ħajtu kienet li jipponta subgħajh, jirreferi

għal min kien ikbar minnu. Ejjew inhallu lil dan il-lehen, lil dan il-kampnar jindikalna kontinwament il-koppla, lil Alla. Aktar ma l-kampnar ta' qalbna – il-lehen li jwassalna għand Alla, il-kuxjenza – u aktar ma l-koppla ta' qalbna jkunu rranġati, aktar Alla jkun ħaj fina. Imbagħad il-kampnari u l-koppla ta' barra jitranġaw kważi waħedhom. Jiena dan nawguralkom. Nirranġa l-ewwel il-koppla ta' qalbi; u ta' barra – kif diġà qegħdin tagħmlu – jitranġaw.

** Fid-29 ta' April 2025, kawża ta' maltempata kbira, sajjetta laqtet u għamlet ħsarat konsiderevoli fil-kampnar, is-sistema tal-awdjo, l-orgni u l-lift tar-Rotunda tax-Xewkija.*